

Lærervejledning

Læs i dybden med Filip M. Lund – hemmelig detektiv

Gratis opgaver til træning af læseforståelse i 2.-4. klasse

Den letlæste detektivserie om Filip M. Lund er oprindeligt skrevet som lystlæsning, men undervejs har det vist sig, at den også egner sig til læsetræning. Dels fordi historierne er tilpas korte, og dels fordi der er meget at tale om både danskfagligt og filosofisk.¹

Altså gav jeg mig til at læse om læseforståelse og så til min store fornøjelse, at de metoder, Filip bruger som hemmelig detektiv, svarer nøje til de metoder, man bruger i moderne læsetræning. (Det fandt jeg først ud af, EFTER at have skrevet bøgerne, heldigvis).

Når Filips nysgerrighed bliver pirret, og han sætter sig for at opklare en sag, foregår det på følgende måde:

- Han formulerer for sig selv, hvad han ved, hvad han undrer sig over, og hvad han gerne vil vide
- Han udspørger vidner
- Han udforsker sagen – måske endda ved at gå undercover som hestepige eller fodboldspiller
- Han opsummerer sagen – og konkluderer, om den kan henlægges som opklaret eller uopklaret.

Kort sagt har bøgerne samme struktur som den strategi, eleverne skal have indøvet:

Forforståelse, Spørg, Udforsk, Opsummer.

Motivation

Det tager tid at blive en god læser, og det hele står og falder med motivation: At man er villig til at læse i dybden, hvilket helt konkret betyder, at man skal være villig til at læse en tekst igen – og igen – med åbne, friske øjne. Til gengæld er glæden ved at blive en god læser livslang.

Med opgavearkene til Filip M. Lund-bøgerne er det tanken at give lærerne et redskab til at skubbe nye læsere blidt i den retning. At forsøge at gøre det til en leg at læse i dybden eller i det mindste at forsøge at gøre det lidt mindre plagsomt at få automatiseret nogle gode læserutiner. Og netop fordi det er seriebøger, er der en naturlig anledning til at komme igennem de samme ting flere gange og forhåbentlig begynde at ane de større sammenhænge.

De enkelte opgaver er alle klassikere inden for læsetræning. Det nye ligger i strategien med at læse dybere og dybere ned i den samme tekst. *Læs i dybden med Filip* er i al sin enkelhed en introduktion til den strukturalistiske tekstanalyse for 2.-4. klasse. Gennem arbejdet med opgaverne kommer eleverne gradvist til at få blik for alle de dele, der tilsammen udgør en historie – fra ordniveau til temaniveau.

¹ "Lix-tallet er kun 11, men historien er skruet så fantasifuldt og originalt sammen, at bogen både er interessant for de 7-10-årige og betydeligt ældre børn." **Fra lektøren på *Skør i bolden***

"TÆNKSOM LETLÆSNING: Lavt lixtal, men indhold og personer kræver, at læseren arbejder med forståelse. Og bøgerne er arbejdet værd ... bøgerne vil blive læst med stor fornøjelse af især drenge i 3.-5. klasse."

Fra Mette Ahners anmeldelse af serien på Folkeskolen.dk

I starten vil det sikkert kræve flere gennemlæsninger, men efterhånden vil eleverne begynde at lægge mærke til mere og mere i samme gennemlæsning, og så begynder det først for alvor at blive sjovt.

Udformning

Idéark til lærerne

Opgaverne er udformet som to sæt idéark til dansklærere i 2.-4. klasse:

- Et idéark med generelle opgaver
- Et idéark med tematiske opgaver til de enkelte bøger.

Idéarkene ligger som Word-filer med en lang række opgaver, så det er let at plukke de opgaver ud, der passer til den enkelte elev/de enkelte elever, og at tilføje dine egne. De letteste opgaver er markeret med * og de sværeste med **. *Læs i dybden med Filip* egner sig både til et intensivt læsekursus og til den daglige undervisning, og opgaverne er opdateret, så de stort set dækker alle de nye fællesmål (se næste side).

Generelle opgaver

På idéarket med generelle opgaver finder du ti typer opgaver, der kommer godt omkring arbejdet med læseforståelse, fra forforståelse til opsummering.

Arbejdet med de enkelte bøger

På idéarkene til de enkelte bøger finder du inspiration til at arbejde videre med temaerne fra Filip's sager, der alle kredser om livets store spørgsmål.

I den muntre afdeling (**Helt til hest** og **Skør i bolden**) er der bl.a. oplæg til at udforske verden på Filip-facon og lave ordbøger med heste- og fodboldudtryk.

I den mere alvorlige afdeling (**Heksens hus**, **Den lille forskel**, **Meningen med livet**, **I form i en fart**, og **En rigtig far-mand**) er der bl.a. oplæg til samtale i klassen om frygten for det ukendte, om mytedannelse og frygten for at skille sig ud. Om kønsstereotyper, kropsidealer og billedmanipulation. Om tro contra meningsfylde/meningsløshed. Samt om moderne familierelationer – eller mangel på samme.

Endelig er der et særligt oplæg om "den upålidelige fortæller" til **En mand til Mona**, hvori Filip, der er jeg-fortæller, ikke forstår, hvad han ser, og derfor konkluderer forkert. Og hvad er man så, en løgner?

På sigt vil det være en oplagt idé først at arbejde med bøgerne i 2. klasse og så tage dem op igen i 4. klasse, fordi der netop på disse to år sker et kvantespring mht. forståelse for billedanalyse, struktur, genrer, miljø- og personbeskrivelser, spændingskurver osv. Ved at genlæse en tekst med års mellemrum opnår man at se, hvor meget skarpere en læser, man er blevet, hvilket er stærkt motiverende for at blive endnu bedre.

Bogmærker og diplomer til eleverne + miniplakater til klassen

Til de af børnene, der er udstyret med samler- eller konkurrencegen, har vi også lavet lidt ekstra i form af miniplakater, bogmærker/dørhænger og detektivdiplomer, der er lige til at printe ud.

Hvis man gerne vil have mange hakker på sit detektivdiplom, så er der kun en vej frem, og det er i dybden, som Filip ville sige.

God læselyst! Ellen Holmboe/Løse Ænder

Opdateret til de nye fællesmål

Opgaverne dækker bredt inden for de fire søjler i fællesmålene:

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Vi har tilføjet nye opgaver, så materialet stort set dækker alle de nye fællesmål, fx:

Multimodalitet

Hvis Filip var på Instagram, hvad ville han så poste?

Et oplæg til at tale om, hvad de sociale medier fortæller om karakterer
- virkelige og fiktive.

Krop og drama

Slagsange, råbekor, fede replikker og sjove lydeffekter ... Filip har det hele.

Vil du opføre Filip som skolekomedie, kan du downloade "Skør i bolden" som manus.

Åben skole

Gør som Filip: Lad grupper af elever vælge et mysterium og udforske det ved at udspørge vidner på og uden for skolen. Derefter opsummerer de sagen og skriver Mysteriet om ..." som avis eller som Filip-historie. Til slut præsenterer de for hinanden og evaluerer.

Nye opgaver er markeret med gul fremhæver på idéarkene.

Rigtige mænd er vilde
med bøger ...

Især hvis de er tunge.
Og fulde af gode sager.